

VEČERNIK

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Leto XIII.
Štev. 178

TELEFON UREDNIŠTVA: 25-67
UPRAVE: 25-67 in 28-67
POSLOVALNICA CELJE, Prešernova 3. tel. 260
POŠTNI ČEKOVNI RACUN 11.409

Maribor, ponedeljek 7. avgusta 1939

NAROČNINA NA MESEC
Prejeman v upravi ali po pošti 14 din,
dostavljen na dom 16 din, tujina 30 din

Cena
din 1.—

Odločne besede poljskega maršala

„Gdansk predstavlja pljuča Poliske“ — „Borili se bomo do končne zmage“
Velike manifestacije po vsej Poljski — Vprašanje Gdanska in Južna Tirolska

KRAKOV, 7. avgusta. Vsa Poljska se je včeraj spominjala 25. obletnice prvih bojov poljskih legionarjev za svobodo domovine. Povsod so bile velike manifestacije, glavno zborovanje je bilo v Krakovu, kjer je nad 100.000 ljudi prisostvovalo govoru poljskega maršala Rydz Smiglyja. Tik po ostrem sporu z Gdanskom, ko se odnosi med svobodnim mestom in Poljsko znova zaostri, je sledila v nedeljo ponovno manifestirala odločno voljo, boriti se za svobodo in nedotakljivost svojih interesov doma kakor ob ustju Visle.

KRAKOV, 7. avgusta. Havas. Po vseh poljskih mestih so se včeraj začele velike slavnosti legionarjev. V Krakovu je govoril maršal Rydz Smigly in naglasil, da je na vsako silo mogoč odgovor le s silo. „Hočemo mir in ni je sile, ki bi nas mogla prepričati, da obstoja za nekoga pravica, da sme »jemati«, drugi pa le »dajati«. Gdansk predstavlja pljuča Poljske in njene gospodarske organizacije. Poljska se je opredelila in v tem pogledu ni sumnje. Nihče naj ne sumi, da nam nalaga rodoljubje manjše dolžnosti kakor njim. Svečano prisegamo, da se bomo borili v vojni do končne zmage, v miru pa združili vse sile državljanov k delu in složenemu sodelovanju.“

KRAKOV, 7. avgusta. Po svečanostih, na katerih je govoril maršal Rydz Smigly je bil prirejen banket, kateremu so

prisostvovali vdova maršala Pilsudskega, Rydz Smigly, zunanji minister Beck, predsednika senata in sejma ter vrsta drugih odličnikov. Vse popoldne je ogromna množica ljudi defilirala mimo posmrtnih ostankov maršala Pilsudskega. V vseh cerkvah so brali slovesne službe božje, na trgu Pilsudskega v Varšavi je prebivalstvo poslušalo maršalov govor po radiu in z velikanskim navdušenjem odobraval vsako odločno besedo vrhovnega poveljnika poljske vojske. Posebno lepa je tudi bila svečanost v Vilni, kjer je shranjeno srce zmagovalca ob Visli, maršala Pilsudskega.

LONDON, 7. avgusta. Reuter. »Times« komentirajo nedeljski govor maršala Rydz Smiglyja in pravijo, da je govoril zmerno, pa odločno. Najvažnejše je ono mesto, v katerem je maršal pozval ves

narod, da z vsemi silami brani svoje pravice. List je mnenja, da je »obstoj neodvisne poljske države za Evropo zelo važnega pomena. V moderni Evropi je geopolitična lega Poljske med Nemčijo in Rusijo poklicana, da skuša doseči z obema čim zdržljivejše odnose. Gdansk je hotel s pomočjo Rajha spremeniti po mednarodni pogodbi določeni statut, toda poljska odločnost je to nakano preprečila.«

VARŠAVA, 7. avgusta. PAT. Na vesti, ki so izšle v tujih listih, da je Poljska izdala ukaz o mobilizaciji, odgovarja poljska agencija, da so neresnične. Splošno prevladuje mnenje, da je trenutna zaostrenost zaradi Gdanska po včerajšnjih govorih nekoliko popustila.

RIM, 7. avgusta. V polemiki s »Tempo« piše »Giornale d'Italia«, da gdansko vprašanje ni mogoče rešiti na isti način kakor v Južnem Tirolu, namreč s preselitvijo nemškega prebivalstva iz gdanske cone. Nemški element v gornji Adizi tvori le nekaj desetlin odstotkov italijanskega prebivalstva, dočim je Gdansk skoro kompaktno nemško ozemlje.

Zapiski

Prestolonaslednica Julijana

V noči od petka na soboto je porodila holandska prestolonaslednica, princesa Julijana, hče sedanje kraljice Viljemine.

svojega drugega otroka. Po rojstvu prvega, ki je bil tudi ženskega spola, kakor je že stoletna holandska »tradicija«, so v Amsterdamu pričakovali, da bo drugi princ, pa se tudi to pričakovanje ni uresničilo. Nad Holandijo bodo še dalje vladale ženske. Ker je bila druga princesa rojena sredi noči, so šele v soboto zjutraj oznanili z 51 topovskimi streli njeno rojstvo holandskemu ljudstvu. Po poročilih listov, so se pričele takoj po vsej kraljevini velike manifestacije za prestolonaslednico in novo princeso.

Raznarodovanje je kaznivo

V novi slovaški ustavi govori poseben odstavek o narodnih manjšinah in pravi: Neslovaške narodne skupine se lahko svobodno priznavajo k svoji narodnosti. O narodni pripadnosti državljanov se vodi poseben kataster, ki se spreminja le v okviru zakonov. Vsako raznarodovanje je kaznivo. Podrobnosti določa ustava. Tujerodne skupine, ki so na ozemlju slovaške države, imajo pravico, da se kulturno in politično organizirajo ob lastnem vodstvu. Skupine in njihovi člani smejo vzdrževati in gojiti z maternim narodom kulturne stike. V javnem življenju in šoli se smejo posluževati svojega jezika. K tej ustavni točki pravijo slovaški Nemci, da lahko ostane le papir, če ne bodo ljudje, ki jo izvajajo, polni duha, kakršen je ustavo ustvaril.

Priprave za kongres v Nürnbergu

Kongres bo v septembru, priprave zani so že v polnem teku. Prva bo nastopila pot tja hitlerjanska mladina. Nekatere skupine bodo v kratkih marših po 20 km prehodile več sto kilometrov. Mladina bo korakala v uniformi in polni bojni opremljeni. Spremljali jih bodo zdravniki. Iz Koroške so določili za pot v Nürnberg 40 fantov, starih 17 let. Hodili bodo 35 dni.

Usoda slatinskih solnih rudnikov v Karpatski Ukrajini

Nova razmejitev Slovaške je prizadejala tudi Slatinske Doli v Karpatski Ukrajini, ki so bile znane po svojih ležiščih soli, s katero so zalagali vso bivšo ČSR. V rudnikih je bilo prej zaposlenih nad 2000 delavcev. Danes dela v solarni le še 200 delavcev in še ti po dva dni na teden. Zaslužijo komaj šest pengov. Madžarska ima namreč tudi brez teh rudnikov dovolj soli, pospešujejo svoje rudnike, revnemu prebivalstvu Karpatske Ukrajine ne dajejo zaslužka.

Japonska postaja zmerom bolj nervozna

Japonska zahteva pojasnil glede ojačenj angleškega brodogradništva na Vzhodu
Demonstracije proti Angležem in Američanom — Važna posvetovanja v Tokiu

LONDON, 7. avgusta. V zvezi s Chamberlainovo izjavo o možnosti, da bo odplul poseben del angleškega vojnega brodogradništva na Daljni vzhod, razpravljajo listi o praktični strani tega problema in prihajajo do zaključka, da je sedanje angleško vojno ladjevje na Vzhodu šibkejše od japonskega. Položaj v Evropi pa za Anglijo ni tak, da bi ne mogla odposlati del svojega brodogradništva v vzhodno Azijo. Tuji agitatorji skušajo udarno silo angleške mornarice zmanjšati, toda Angliji ni tako težko dvigniti moč njene mornarice na Daljnem vzhodu na stopnjo, ki jo bo moral vsak spoštovati. Angleško vojno oporišče v Singapuru je eno najmočnejših in najmočnejših na svetu.

TOKIO, 7. avgusta. Iz vladnih krogov doznajajo, da je japonski poslanik v Londonu dobil nova navodila, povprašati v Foreign Officeu, kakšen smisel naj imajo Chamberlainova namigavanja glede okoliščin, v katerih bi bila Anglija pripravljena, poslati del svojega vojnega ladjevja na Vzhod.

PEKING, 7. avgusta. Po zadnjih znakih, ki so nedvomno pokazali, da so Zedinjene države v vprašanju Daljnega vzhoda stopile na stran Velike Britanije, se je protibritansko gibanje na severnem Kitajskem še poostriilo in zavzelo tudi sovražno stališče do USA. Posebno v provinci Honan vlada živahen odpor proti vmešavanju Zedinjenih držav v azijske zadeve. Na južnih vratih pekinškega obzidja je pritrjen daleč viden napis: »Doli z Angležem!«

TOKIO, 7. avgusta. Japonski listi se bavijo s Chamberlainovo izjavo, da ostane angleško stališče glede Daljnega vzhoda slej ko prej isto in ostro napada Angleže, da so prekršili pred dnevi dano obljubo v Tokiu. Anglija se je v tokijskih pogajanjih zavezala, da ne bo nadaljevala s

sovražnostmi proti Japoniki in tudi ne bo podpirala kitajskega odpora. Chamberlainove in Halifaxove besede niso drugo kot nadaljnja potuha Čangkajskovi upornosti, trdijo v Tokiu.

LONDON, 7. avgusta. Havas. Po zadnjem japonskem bombardiranju Čungkinga so bila prizadeta poslopja francoskega, angleškega, nemškega in belgijskega poslaštva. Pred slednjim so bombe uničile tri avtomobile. V večjih mestih, tako v Činkjačungu, je prišlo do velikih demonstracij proti Zedinjenim državam. V sprevedu so nosili protiameriške in protiangleške napise. Američani, naselje-

ni v coni Kajfenga, so dobili ukaz, da morajo nemudoma zapustiti kraj. Angleški protest zaradi napadov Japoncev na britsko tvrdo v Šanghaju, je japonski general odločno odbil.

TOKIO, 7. avgusta. Japonski vojni minister Itagaki je imel včeraj z ministrskim predsednikom Hiranumom daljši razgovor o položaju v Evropi. List »Jomiuri Šimbun« piše, da je vojni minister iznesel predsedniku vlade podrobna mnenja in načrte vojnega ministrstva ter japonskega generalnega štaba glede na nadaljnji razvoj evropskih dogodkov in postopanje Japonske.

Pred odločitvijo v Moskvi

PROGRAM VOJAŠKIH POGAJANJ — PO VABLJENA BO TUDI POLJSKA — MED RUSIJO IN ZAHODNIMI SILAMI NI BISTVENIH RAZLIK

PARIZ, 7. avg. DNB. »Excelsior« poroča, da bodo pogajanja med vojaškimi strokovnjaki v Moskvi vsebovala naslednje glavne probleme: Podpora Poljski, Romuniji in Grčiji s strani Rusije kot protiusluga za angleško in francosko jamstvo baltiskim državam; sodelovanje letalskih sil na Vzhodu in Zahodu ter sodelovanje mornarice v Baltiskem, Severnem, Črnem in Sredozemskem morju. Po poročilih iz Londona bo dobila tudi Poljska poziv k sodelovanju na vojaških pogajanjih v Moskvi. Poljska bo morala dovoliti sovjetskimi letalskimi silami, da se poslužijo njenih letalskih oporišč za bombne napade proti Nemčiji. Zadnja poročila javljajo, da je Poljska pripravljena, pogajati se o tem predlogu.

LONDON, 7. avg. Po poročilih angleškega poslanika v Moskvi so se Anglija, Francija in Rusija zedinile na enotno stališče glede sodelovanja v primeru, da bi bila

še katere država napadena po vzoru Avstrije in Češkoslovaške. Po mišljenju vseh treh vlad je smatrati za indirektni napad tudi dejanja, ki bi ogrožala vlado ali državo trem velesilam zainteresiranih držav. Ovine moskovskih pogajanj so le še v tem, da se tako občutljivo vprašanje čim natančneje opredeli, da se fronti miru ne bo moglo očitati, da se vmešava v notranje zadeve drugih držav.

KENTSKA NA BLEDU

BEOGRAD, 7. avgusta. Vojvoda in vojvodinja Kentska, ki sta gosta Nj. Vis. kneza namestnika Pavla na Brdu, sta obiskala Bled.

NOVA ANGLEŠKA LADJA

LONDON, 7. avg. Nova angleška potniška ladja »Mauretania« je nastopila poskušno vožnjo.

Ljubljana, 7. avgusta.

Potovanje romunskega kralja v Turčijo je vzbudilo živahne komentarje v evropskem časopisju. Kako tudi ne, kajti kakor trčijo komentariji, predstavlja to potovanje nadaljevanje neke akcije, ki bi zelo spremenila položaj v Vzhodni Evropi in na Balkanu. To je akcija, ki jo je začela Poljska s svojimi direktnimi razgovori s Sovjetsko zvezo in ki bi v končnem rezultatu prav za prav privedla do »fronte miru« malih in srednjih držav na vzhodu in jugovzhodu Evrope, naslonjene na angleško - francosko - sovjetski sporazum. Dejanska realizacija te velike mirovne zamisli bi bila za male narode vzhodne Evrope gotovo izredno važen donesek k njihovi varnosti in k obrambi njihove neodvisnosti. Če je temu tako, potem imajo mali narodi na Balkanu vsekakor vse razloge, da pozdravijo in podpro sleherni korak v tej smeri.

Zaman bi bilo zanikovati, da predstavlja ta akcija na vzhodu Evrope neko zelo važno spremembo stališča, ki je doslej prevladovalo. Nedvomno je to dejstvo posledica spremenjenih objektivnih razmer, a predvsem sad spoznanja, da se je tako zvana »politika nevmešavanja« pokazala kot malo zanesljivo orožje obrambe državne neodvisnosti. Politika malih in srednjih držav na vzhodu Evrope je v tem trenutku nedvomno politika miru, ki je istočasno zvezana z željo slehernih male države, da bi v eventualnem konfliktu velesil ostala vsaj začasno nevtralna. Izjemo tvorijo tu samo nekateri krogi v Bolgariji, ki bi želeli zvezati svoje revizionistične cilje z akcijo agresivnih držav.

Toda realizacija te težnje po nevtralnosti ni odvisna zgolj od subjektivne želje posameznih držav, marveč tudi od objektivnih razmer. To je najbolj dokazala zgodovina Češko-slovaške republike med oktobrom in marcom. Toliko naglašana nevtralnost ni rešila republike žalostne usode. Na žalost je resnica, da se v naših časih brani resnična nevtralnost z istimi sredstvi kakor neodvisnost. To pa pomeni, da je boj za resnično nevtralnost, za resničen svoboden mir istoveten z odporom agresorju, ki mu je resnična nevtralnost tuj pojem, identičen z latentno nevarnostjo, ki jo je treba brezpogojno odstraniti. Nevtralnost pomeni za agresorja vedno samo tih pristanek na njegove zahteve, za katerega hoče imeti tudi otipljiva jamstva. Pri malih narodih gre to vedno na škodo njihove neodvisnosti.

To so v glavnem razlogi, ki so privedli vzhodno-evropsko politiko malih držav na nova pota. Kakor hitro pa se je politika nevmešavanja pokazala kot nevzdržljivo »orožje« za obrambo neodvisnosti držav, je bilo treba pogledati po realnih zaveznikih in sredstvih obrambe. V tem pogledu pa so si mnogi politikov pač več ali manj edina v tem smislu, da angleško-francoska jamstva vzhodno-evropskim malim državam ne pomenijo nič, če niso naslonjena na sporazum s Sovjetsko zvezo. Da, Lloyd George preokuje poraz celo Angliji in Franciji samima, če ne bosta imeli pomoči v Sovjetski zvezi. V takem položaju je razumljivo, da sta zlasti Poljska in Rumunija — da ne omenimo Turčije, ki je bila ves čas v zelo prijateljskih odnosih do Sovjetske zveze — spremenili svoje stališče do te slovanske velesile. Strah pred rdečo armado, zaradi katerega je septembra lanskega leta vzkliknil voditelj čeških agrarcev, Beran, da ima »rajski Hitlerja kakor pa Vorošilova«, se je pokazal zgolj kot sredstvo razoroževanja demokracije, a brez realne vsebine.

Narodi vedno bolj spoznavajo, da sta svoboda in neodvisnost vredni vsake žrtve. Politika linija obrambe miru z odporom na vseh frontah in vseh točkah, kamor pritiska agresor, linija torej, ki jo zagovarja sovjetska diplomacija v moskovskih razgovorih, se je zategadelj približala tudi vzhodno-evropskim narodom. Tako si moramo tolmačiti prve direktne kontakte teh narodov z vzhodno velesilo v smislu izpopolnitve angleško-francoskih garancij s sovjetskimi.

To spoznanje in ta linija ima seveda še vedno močne nasprotnike v teh državah. Toda ona ima istočasno nepremagljivega zaveznika, ki bo postajal tem bolj številčen, kolikor huiši bo pritisk »dinamike«.

Poldrug milijon mož pod orožjem

NEMŠKE PRIPRAVE ZA OBRAMBO — SKRIVNOSTNA EKSPLOZIJA V BENTHEIMU

LONDON, 7. avg. »Times« javljajo iz Berlina, da bo Nemčija v kratkem dosegla višek svojih obrambnih priprav. Po poročilih iz zanesljivega vira je že doslej pod orožjem 1.700.000 mož, do kraja meseca računajo, da bo nemška vojska štela nad dva milijona mož..

AMSTERDAM, 7. avg. Po poročilih iz Oldensala je prišlo na holandsko-nemški meji do velike eksplozije blizu nemškega mesta Bentheima. Po eksploziji je nastal velik požar. Že več mesecev so kopali tod globoko pod zemljo, dela so držali v veliki tajnosti. Iz uradnih berlinskih krogov ni o tej eksploziji še nobenih pojasnil. Ve se le, da so v okolici Bentheima zračni letalski manevri in da je bila eksplozija v zvezi z ostro nabito bombo. Pri delih na Siegfriedovi obrambni črti je pobegnilo šest delavcev v Luksemburg, kjer so izjavili, da hočejo vstopiti v tujsko legijo.

PARIZ, 7. avgusta. List »Ordre« razpravlja v zvezi z Gdanskim o odnosih Nemčije v prihodnjih dneh. »Kako se bo Nemčija zadržala, je težko reči, vemo le, da se mrzlično oborožuje. Nemčija gotovo ne poziva pod zastavo toliko mož samo zaradi proslave 25-letnice zmage pri Tannenbergu. Nemški zunanji minister je tudi prekinil pred dnevi nastopljeni do-

past in dospel v Berlin. List pravi na kraju, da ostaja vsem tolažilna zavest, da nas dogodki ne bodo prehiteli, temveč našli za vsak primer pripravljene.

DESSAU, 7. avgusta. DNB. Maršal Göring je včeraj govoril pred 8000 delavci Junkersovih tovarn in med drugim dejal: »Zadnja leta so bila polna zgodovinskih dogodkov in to zaradi tega, ker razpolaga Nemčija zopet z močno zračno silo. Če nam je lani uspelo osvoboditi Sudetov, je imelo pri tem največ zaslug nemško zračno letalstvo, ki je bilo vsak čas v primeru odpora, pripravljeno na udar. Danes poslušamo glasbo z onstran Kanala, skoro iste besede, kakor pred sudetsko krizo. Pripravljeni smo, da zberemo vse sile, da ne bo prišlo nikoli več do nooea Versailleskega miru. Velika razlika je, če se človek bori za svojo čast in če se meša v interese drugih. Mi ne ogrozimo Anglije. Pretinja, da se bo Nemčija spet obkrožila z izstradanjem, bo pravočasno odstranjena. Mi nočemo vojne! Če se kljub temu tako oborožujemo, delamo to zaradi tega, da bomo zmagali v boju, ki bi nam bil vsiljen. V bodoče ne bomo več dovolili, da bi se nam ugrabljala življenjska pravica.«

Premogovna diktatura v Nemčiji

DA BI SE NEMŠKA PREMGOVNA PRODUKCIJA ČIMBOLJ POSPEŠILA, JE POSTAVLJEN ZA PREMGOVNIKE POSEBEN KOMISAR

BERLIN, 7. avg. Reuter. Zaradi naglega poras a porabe premoga v industrijske svrhe v Nemčiji, je začelo primanjkovati razpoložljivih zalog črnega diamanta. Da bi se izčrpavanje rudnikov premogovnikov v oboroževalne svrhe čimbolj pospešilo in racionalno izvedlo, je maršal Göring postavil Pavla Walterja za komisar-

ja premogovne proizvodnje. V službenem poročilu se ta ukaz tolmači s tem, da dosedanja, čeprav rekordna produkcija nemškega premoga ne more zadostiti potrebam oboroževalne indusrije. V poročilu se tudi naglašja, da premog danes ni več le vprašanje samo gospodarskega, temveč vsenarodnega značaja.

Japonski neuspehi na Vzhodu

HUDI BOJI NA MONGOLSKO-MANDŽU RSKI MEJI — USPEHI KITAJCEV V HONANU

MOSKVA, 7. avgusta. Reuter. Po uradnih poročilih sovjetskega vrhovnega poveljstva so bili zadnjih deset dni hudi boji na mongolsko-mandžurski meji. Ruska letala so zbila v tem času 59 japonsko-mandžurskih letal. Japonske in mandžurske čete so v ostri ofenzivi napadale rusko-mongolske postojanke vzhodno od reke Kalhin, ki jih pa niso mogle zavzeti.

CUNGKING, 7. avgusta. V severni Kitajski, posebno v južnem delu pokrajine Honan, so utrpeli Japonci hude poraze. Kitajci so dosegli več pomembnih uspehov, zavzeli so važno mesto Kinkang ob železniški progi Peking-Hankav. Potopili in zajeli so tudi več japonskih tovor

nih ladij. Japonci, ki so imeli nalogo, razčistiti južnovzhodni del pokrajine Šansi, so zašli v poplavljenno ozemlje. Dve japonski diviziji le s težavo vzdržujeta medsebojno zvezo. Po vesteh, ki prihajajo iz notranje Kitajske, so tudi tam Japonci na umiku. Japonske čete, ki so se prejšnji teden izkrcale na južnem Kitajskem, so morale pobegniti na ladje. V Tiencinu je jelo primanjkovati hrane, posebno mesa je zmanjkalo.

SANGHAI, 7. avgusta. Na reki Jangtse so Japonci bombardirali dve angleški trgovski ladji, ki jim je pritekla na pomoč angleška torpedovka ter streljala na Japonce.

USPEHI PREKOOCCEANSKIH POLETOV

NEWYORK, 7. avgusta. Potniško letalo »Cariboo« je prispelo iz Londona s 17 tisoč pismi. Iz Southamptona do Newyorka je potrebovalo 36 in pol ure, čez morje je letelo 19 in pol ure. Na sredi Oceana se je srečalo z ameriškim potniškim letalom »American Clipper«, ki je potrebovalo iz Newyorka do Southamptona 24 ur.

VELIKE POPLAVE V ŠVICI.

Medtem ko ima več del Evrope vedro, jasno nebo, so gospodarile v Osrednjih Alpah te dni hude nevihte. Posebno močni nalivi so se znesli v Švici, kjer so se vse reke dvignile iz strug. Reka Reuß je na široko preplavila okolico, posebno škodo so utrpeli kraji v okrožju Bronen-Ingebol.

PRISEGA HLINKEVE GARDE

BRATISLAVA, 7. avgusta. DNB. Na včerajšnji svečanosti je v navzočnosti 60 tisoč ljudi prisegel 15.000 članov Hlinkove prometne garde pred prometnim ministrom Stanom in poveljnikom garde, Sannom. Po svečanosti se je razvil velik sprehod po mestu, v katerem je bilo mnogo slovaških narodnih noš. Ljudje so vzklikali vladi in svobodni državi.

Ta zaveznik so — ljudske množice. V svojih končnih sodbah se te nikoli ne motijo. Y.

Domaci zapiski

Jugoslavija in tuja posojila

Na vesti, da bo Jugoslavija dobila na Angleškem večje posojilo, odgovarja »Jugoslavenski kurir«, da so te vesti stvarne podlage. Iz poučenih krogov se naglašja, da si Jugoslavija sploh ne želi nobenega kredita v blagu (kakor je zamišljeno navedeno posojilo), ker noče ukreniti ničesar, kar bi pomenilo spremembo dosedanje njene politike. Razen tega Jugoslavija ne more in ne želi sprejeti nobenega posojila v blagu, čigar odplačevanje ne bi bilo zajamčeno od posojilodajalca s tem, da bi upnik odvezal blago od Jugoslavije. Jugoslavija je pripravljena sprejeti kredite v blagu samo na tej podlagi, da zanje tudi daje jamstvo. Nam se namreč ponujajo krediti v blagu, toda za tiste potrebe, ki so bile določene že v finančnem zakonu za l. 1939-40. To so pa potrebe naših železnic, našega rečnega prometa, silosa, tovarne za celulozo, gradba novih železnic, pristanišč in melioracijska dela. Vse te ponudbe pa sprejema Jugoslavija zelo previdno in velik del takšnih ponudb tudi že odklanja.

Hrvatsko vprašanje je splošno

»Neki izseljenci, posebno Srbi, so slobo tolmačili hrvatske želje za sporazum. Menili so, da zahteva dr. Maček od Jugoslavije, da zahtevajo Hrvati svojo lastno vojsko in da nočejo imeti nobenih vezi s Srbi. Toda, v resnici je dr. Maček za enakopravnost vseh Slovencev v Jugoslaviji. S hrvatskim vprašanjem je bila sprožena zamisel, da se prav kakor Hrvatski da vsem delom države prilika, da se lahko svobodno razvijajo kulturno politično kakor gospodarsko. Nepoučeni so videli v hrvatskem vprašanju neke čisto hrvatske zahteve, ne vidijo pa, da je to vprašanje splošne narave, ki se tiče vse Jugoslavije, piše »Jugoslavenski glasnik« v Chicagu.

Nemščina in narodna zavest

Slovinci imamo veliko prednost, da se prav lahko učimo tuje jezike. Ta prednost se pa rada prelevi v grdo slovensko lastnost, da ob tujih jezikih prenehanjem materinščino in ji odkazuje mo drugo, nižje mesto. Pretesne gospodarske vezi Slovencev z narodom sosedom dajejo nemščini tudi značaj posej dovalnega jezika v gospodarstvu. Nemci, ki bi dobro obvladali slovenščino, so zelo redki. Nemcem darovitost za učenje tujih jezikov že po naravi in njihovem značaju ni dana. Znanje državnega jezika v Veliki Nemčiji je za vsakterega Slovence neobhodno potrebno. Za našo kulturno življenje, za razvoj naravne inteligence slovenskega človeka, za njegov duševni in duhovni napredek pa je mnogo in brezpogojno potrebna materinščina. Ko roški Slovenci, nikar in za nobeno ceno ne zanemarjajo svoje slovenske govornice! Kdor je zaigral svoj materni jezik, je zaigral svojo in svojih potomcev inteligenco in resnično kulturnost. Kar je v življenju najdragocenejše in najsvetejše — značaj, razsodnost, plemenitost, pogled v svet to nam zamore posredovati izključno samo naša slovenska materni govornica. (»Koroški Slovenec«).

Strah je odveč

Ali ima srbski kmet v hrvatskih krajih razloge, da se boji sporazuma in bo doče ureditve države? Ali bo sploh novo situacijo kaj izgubil, ali si je pridobil kakšne privilegije, katerih bi se težko odrekel? Brez pridržka lahko rečemo, da ne. Če so poedini srbski intelektualci uspeli, da so prišli do nekakega vpliva, ni srbski kmet iz Like, Banije in Bosanske krajine imel nič od tega. V tem pogledu bi bilo zanj nič bolje kakor hrvatskemu kmetu, če ne še slabše. Hrvatski kmet si je pomagal z lastno iniciativno, srbski kmet je pa iskal opore pri državnih oblastih, ki so zanj skrbele prav tako kakor za Hrvate. Srbski kmet je v teh krajih glade bede in pomanjkanja povsem izenačen s hrvatskim, v pravični ureditvi države bosta tedaj oba lahko pridobila. Srbskemu kmetu se zato ni treba bati sporazuma in tega, kar bo pri njem prišlo. S strani odgovornih inštitucij Hrvatov se niti najmanj ne kaže razlog, da bi sumili v zapostavljanja tukajšnjih Srbov. Hrvatski narod ima dobro šolo bratov Radičev in odlično vodstvo

BOLGARSKI UČITELJI V NEMČIJI

BEYREUTH, 7. avgusta. DNB. Semkaj je prispela večja skupina bolgarskih učiteljev in učiteljic, ki bodo obiskovali poletne pedagoške tečaje.

RAZVOJ ITALIJANSKIH MANEVROV

TURIN, 7. avgusta. V dosedanjem poteku italijanskih manevrov so se čete modrih izkazale močnejše. Zavzele so odrejene položaje, pregnale rdeče in se približale drugim okopom rdečih.

RUSKO JAPONSKI SPORAZUM

TOKIO, 7. avg. Podpisan je sporazum med moskovsko vlado ter japonsko glede sahal'skih potrolejskih vrelcev. Japonska agencija Domei javlja, da bo prišlo še do drugih sporazumov med obema vlada.

JUSTIFIKACIJE V ŠPANJI.

MADRID, 7. avgusta. Včeraj so ustrelili 53 oseb, za katere so sumili, da so bile udeležene pri atentatu na poveljnika Španske nacionalistične garde Gaberdona. Kakor znano, so bili Gaberdon, njegova hčerka in šofer ustreljeni iz zasede, ko so se peljali z avtom.

Mariborska napoved: Malo oblačno in vetrovno vreme. Temperatura se bo še dvignila. V soboto je bila najvišja temperatura 32,3, v nedeljo 30,2, danes najnižja 10, opoldne 24.

Borza. Curih, 7. avgusta. Beograd 10. Pariz 11.73, London 20.73, New York 44.2, Milan 23.30, Berlin 177.70, Sofija 5.40, Praga 15.17½, Varšava 83.40, Budimpešta 87, Bukarešta 3.25.

Novice

Spominski križ padlim koroškim junakom

Na Urški gori je bila včeraj uspela proslava z blagoslovitvijo spominskega križa padlim koroškim borcev. Pietetno svečanost je vzorno organizirala krajevna organizacija Legije koroških borcev v Slovenjgradcu z agilnim predsednikom dr. Maksom Pomharjem na čelu. Na podstavku 6 m visokega spominskega križa so vklešane imena padlih koroških junakov: Jezovnika Pavla, Korošca Ignaca, Krevha Viktorja, Krpača Franca, Tro-

boja Rudolfa, Cegnerja Florijana, Capelnika Kristijana, Janka Jurija, Karbuna Franca, Kotnika Jurija, Jazarja Franca in Okretiča Alojza. Po službi božji, ki jo je v cerkvi na Urški gori opravil mariborski bogoslovni profesor dr. Meško, ki se je tudi udeležil leta 1918 boroških bojev, je bila slovesna blagoslovitev spomenika. Nato je zbrane pozdravil predsednik dr. Pohar, ki je otvoril zborovanje tamkajšnjih krajevnih organizacij Legije

koroških borcev. Svoje pozdrave so izrekli tudi zastopnik glavnega odbora LKB g. Mohor iz Ljubljane, tajnik ZMB g. Cimerman iz Maribora, zastopnik SPD ter CMD g. Šmid iz Slovenjgradca ter zastopnik krajevnih organizacij LKB g. Cikunlik iz Guštanj. Spominska proslava je bila izraz globokega spoštovanja do borcev, ki so padli za koroško zemljo.

Letno gledališče v Rušah

POSTAVILO PRVI MOST MED KU LTURNIM SODELOVANJEM SRBSKEGA IN SLOVENSKEGA PODEŽELJA.

Včeraj popoldne je bila vprizorjena na letnem gledališču v Rušah Plavčič-Djoko včeraj srbska podeželska igra »Voda s planin«, katere krstna predstava na slovenskem jeziku je doživela neverjetno močan in prodoren uspeh. Igra, ki je prikazovala borbo združne misli nad stariimi vaškimi korupcionarji in razgaljevala zakulisje lova za volivnimi glasovi na podeželju, je štavila publika, ki je docela napolnila sedeže in stojišča, čestokrat prekinjala z navdušujočim ploskanjem. Zadnje najmočnejše priča, kako živo je delo tudi za naše odre, da tare našega podeželskega človeka ista nadloga, da ga gledajo isti problemi kakor srbskega. Ruško letno gledališče je postavilo s »Voda s planin« prvi in močan most med kulturnim sodelovanjem srbskega in slovenskega podežlja. Igra je bila ena izmed najboljših, kar ji je ruško letno gledališče sploh kdaj vprizorilo. Igralci so podajali svoje vloge s potrebnimi doži-

vetjem, režiser Janko pa je bil nagrajen za svoje delo z šopkom rdečih rož. Ni se pa udeležil predstave avtor Plavčič-Djoko, ki se poročalo nekatero današnje časopisje. Predstava sta prisostvovala dva srbska profesorja z juga naše države, ki sta bila navdušena nad uspelo vprizoritvijo ter sta izrazila željo, da bi bilo potrebno tudi redno sodelovanje med podeželskimi igralskimi skupinami srbskih in slovenskih odrov.

Igra bo ruško letno gledališče prihodnjo nedeljo ponovilo. Kdor še dela ni videl, bo odšel takrat v Ruše, kjer bo manifestiral za kulturno sodelovanje med našim in srbskim podeželjem, saj je ruško letno gledališče z vprizoritvijo vrezalo zopet globoko brazdo v ledino, ki jo najhodi slovenski podeželski oder, manifestiral pa bo tudi za zmago mladine, ki kuje novo vaško skupnost. Strokovno poročilo o delu prinesemo jutri.

Pevski festival v Rogaški Slatini

Včeraj je slavilo pevsko društvo »Sloga« v Rogaški Slatini 15 letnico uspešnega delovanja. Ob tej priliki je bil v zdravilišču svečan praznik domače pesmi. Pevskega festivala so se udeležila tudi mnoga druga pevka društva. Zbrane pevce in odlične goste je po odpeti »Zdravici« pozdravil zdraviliški ravnatelj g. Gračner, nakar je bil v Zdraviliškem domu pevski festival, ki ga je z lepim nago-

vorom otvoril dolgoletni zaslužni predsednik »Sloge« g. Sentjunc. Med odmorom je predsednik Jugoslovanske pevske zveze dr. Milašinović odlikoval člane »Sloge« gg. Sentjurca in Fišerja z zlato, Zerteka in Drogenika s srebrno, Podjavorška in Ferlinca pa z bronasto pevsko kolajno. Po odlični uspelem koncertu je bil pred Sokolskim domom prijeten pevski tabor z veselico.

Žalosten konec fantovskega obračuna

V neki gostilni v Cinžatu pri Fali je sinoči okoli 9. ure skupina hrvatskih delavcev, ki so zaposleni pri gradnji banovinske ceste iz Ruš v St. Lovrenc napadla z noži in britvami dva delavca, ki delata pri vodnih delih falške elektrarne. Pretep je nastal baje zaradi tega, ker so se hoteli hrvatski delavci maščevati nad Selnčani, ki so jih prejšnji teden postavili v neki selniški gostilni na cesti. Delavec Jože Lamprecht, ki so ga podivjani

Hrvatje napadli z britvijo ter ga nevarno ranili v prsi, je bil takoj mrtev, drugi delavec Franc Burja, ki si je z begom rešil življenje, pa je dobil samo težje vreznine po rokah in nogah. Danes zjutraj so ga naložili na vlak ter ga prepeljali v mariborsko bolnišnico. Pet napadalcov — med njimi štiri brate — so šentlovenski orožniki že aretirali. Pokojni Lamprecht zapušča ženo in nepreskrbljene otroke.

Letalske svečanosti v Ljubljani

Ljubljanski oblastni odbor Aerokluba je za 20 letnico letalskega udejstvovanja v Sloveniji pripravil velike letalske svečanosti, ki so pokazale lep napredek v našem letalstvu. Na ljubljanskem letališču so bila zbrana zasebna, šolska, sportska in vojaška letala. Svečanosti so se pričele že v soboto, ker so krožni letalstva v Jugoslaviji združili z ljubljanskim prireditvijo. Krožnega leta se je udeležilo 11 zasebnih letal na 600 do nad 1500 km dolgi progi. Točno ob napovedanem času ob 15. uri so se včeraj pojavila nad ljubljanskim letališčem letala. Na cilj je prispelo 10 tekmovalcev. Ravnatelj ljubljanskega Aerokluba dr. Stane Rabe je imel pri povratku iz Skoplja defekt v motorju ter je moral na Kumanovem brez nesreče pristati. Ostali udeleženci krožnega leta so pokazali zelo lepe uspehe. Prehodni pokal kneza namestnika Pavla je dobil oblastni odbor Zagreb, drugo nagrado, pokal oblastnega odbora Aerokluba v Ljubljani pa si je priboril letalec Simić s spremiljevalcem Vukovcem iz Zagreba. Pokal osrednjega odbora uprave Aerokluba v Beogradu je dobil oblastni odbor Beograd.

Darilo vojne ministra si je priborila Ljubljana po letalec Perdanu, ki si je pridobil po točnosti orientacije največ točk. Krožnemu letu lahkinih letal so sledile vojaške letalske vaje in vrstolomne zračne akrobacije lovcev. Piloti so pokazali prave mojstrovine. Med veliko množico ljudi na letališču so bili tudi predsednik vlade Dragiša Cvetković, kmetijski minister inž. Beslč, minister za socialno politiko Rajaković, zastopnik prometnega ministra Kulenović, komandant vojnega letalstva divizijski general Janković in mnogi drugi odličniki. Vsi so bili s prireditvijo zelo zadovoljni.

Mlada žrtev planin

Pod Prisankom v Kranjski gori je omahnil na severni steni preko skalovja s 40 metrov visoke skalnate police 18letni učiteljčiček Srdjan Svetek iz Ljubljane. Ponesrečenec je obležal pod steno z razbito glavo in zlomljeno hrbtenico ter bil takoj mrtev. Svetka so prinesli vojaki do koč, od tod pa ga je spravila v Kranjsko goro reševalna ekspedicija.

Iz Slovenskih gorc

Svinjska rdečica se je pojavila ob meji. Zaradi nenadnega razmaha nevarne bolezni, pri kateri so obbolele mnogim posestnikom in viničarjem vse svinje, vlada v vsej okolici velik strah, da bolezen ne zavzame še širšega razmaha. — Mnogi se poslužujejo veterinarske pomoči s cepitvijo obolelih svinj, kar je za zatiranje še najuspešnejše sredstvo.

Tatvine poljskih pridelkov so v zadnjem času zopet na višku. Neznanci izkopavajo v nočnem času krompir in krajejo tudi vrtno sadeže.

Sadna kupčija pričinja. Pretekli teden je pričela sadna kupčija zgodnjih sort, ki so v Slov. goricah deloma še najbolj obrodile. Jabolka plačujejo od 1.25 do 1.50 din za kg. Žal, da pri nas niso obrodile poznejše sorte, ki bi jih lahko letos mnogo izvozili v Nemčijo.

o. Krajevni odbor protituberkulozne lige v Gornji Radgoni vabi svoje članstvo in ostalo občinstvo na redni letni občni zbor, ki bo 11. avgusta ob 20. uri v ljudski šoli v Gornji Radgoni.

o. Dve gasilski slavnosti v Apački kotlini. Gasilska četa Žepovci si je to leto nabavila novo brizgalno, katere blagoslovitev je bila v nedeljo, 30. julija. Mlada gasilska četa Lutverci pa je otvorila minulo nedeljo novoodgrajen gasilski dom, na katerega je vse članstvo, kakor tudi prebivalstvo izredno ponosno. Dom je bil namreč zgrajen ob kuluku vsega članstva.

o. Zaradi oslabelosti je umrl 78letni Franc Jeromel iz Dobrove. Starček se je na cesti med Slovenjgradcem in tovarno Mikulič zgrudil in kmalu nato izdihnil.

o. Velike konjske dirke na Cvenu pri Ljutomeru bodo v nedeljo, 13. t. m. Dirke bodo pokazale uspehe domače konjeveje.

o. Šolski nadzorniki so se organizirali. Te dni je pričela posloovati tudi sekcija Združenja šolskih nadzornikov za Slovenijo. Za predsednika je bil izvoljen Erjavčev, v odboru so Drnovšek, Rupret, Grad, Arigler, Cepuder in Peterlin, v nadzornem odboru pa so Potočnik, Pestevšek in Petje.

Celle

o. Celjsko razstavo sta si sinoči ogledala ministra dr. Krek in Snoj, ki sta se včeraj mudila v Celju. O razstavi sta se oba ministra pohvalno izrazila.

o. Industrijsko delavstvo v Jesenju in Javorniku v Celju. V soboto se je z ju-

tranjim osebnim vlakom pripeljalo v Celje nad 500 delavcev Kranjske industrijske družbe z Jesenic in Javornika. S celjske postaje so izletniki z godbo in državno zastavo na čelu korakali v Gaberje, kjer so si ogledali Westnovo tovarno. V mestu so bili na obedu po raznih gostilnah. Izletnike je vodil inž. g. Zemljak.

o. Sv. maša na Korošci bo v sredo 16. t. m. v kapelici sv. Cirila in Metoda na Molički planini pod Ojstrico. Planinci vabljani!

o. Neki bosanski preprogar, ki je prišel na Celjsko razstavo, je potreboval denar. Prišel je k nekemu inženirju v Celju in ga prosil, da bi mu posodil 4000 din. Ta mu jih je posodil, preprogar pa mu je zastavil za denar preprogo, ki je o njej trdil, da je vredna 12.000 din in da j. perzijska. Inženir se je zavrednost preproge zanimal in ugotovilo se je, da je vredna samo 800 din. Neki gospej v Celju je isti preprogar prodal preprogo za 1200 din, nato pa poslal k njej nekega moškega s prošnjo, da bi mu izročila preprogo, ker ima dobrega kupca in da ji bo denar vrnil. Gospa je preprogo dala, kupca pa ni bilo več. Policija je storilcu že na sledu. Na ta način so preprogarji goljufali tudi v Murski Soboti.

o. Smrtna kosa. Na Hribu sv. Jožefa je v soboto zvečer umrl g. Franc Jodi, preglednik finančne kontrole v pok. v 68. letu starosti. Pogreb pokojnika bo danes popoldne na Polzeli. — V Medlogu 44 je umrla šivilja Zidanšek Neža. — V javni bolnišnici pa sta umrla 74 letna obč. reva iz Lipe pri Teharju in 15-letni Štefan Kopriva, sin posestnika iz Liboj pri Petrovčah. N. p. v. m.!

o. Šoferski izpiti za kandidate iz celjskega, gornjegranskega, konjskega in šmarnskega sresa bodo pri sreskem načelnstvu v Celju 16. t. m. ob 8. zjutraj.

o. Nesrečen padeč. 41letni krošnjar Peter Eranović iz Trnovelj pri Celju je na Frankolovem padel 4 metre globoko in dobil težke poškodbe na glavi. — Zdravi se v celjski bolnišnici.

o. Lepa gasilska slavnost je bila včeraj popoldne na Babnem pri Celju. Gasilska četa je razvila svoj prapor, ki ga je blagoslovil kaplan Korban. Kumovala sta praporu g. minister Snoj in celjski župan g. Al. Voršič. Po blagoslovitvi so gasilci nastopili s prostimi vajami za kongres, po nastopu pa je bila velika vrtna veselica.

— Hej, slišite vi, kdo vam je pa dovolil, odnašati opeko?...

Pismo iz Prlekije

letos pri nas zelo malo lepega krompirja in bo jeseni zelo drag.

Osebnostna vest. Polkovnik Mirko Rajh, prleški rojak, iz znane narodne sokolske rodbine na Moti, je položil generalski izpit. Slovenskemu generalu naše iskrene čestitke!

V osrčju Prlekije deluje kulturno in telesnovzgojno agilna sokolska četa pri Mali Nedelji. Sedaj so si povečali svoj lep dom. Dozidali so veliko sobo za čitalnico in za razne manjše prireditve, kulisarno, lepo klet ter stanovanje za hišnika. Vse to je bilo zvezano z velikimi stroški, zato priredi četa 3. septembra veliko tombolo, da bo odplačala vsaj tekoče dolgove.

»A dežja ni«. Silna vročina in silna suša uničujejo kmetu pridelke. Vse je ovenelo in žejna zemlja čaka dežja. Če v doglednem času ne bo deževalo, bo letos silno slaba s koruzo, ajdo in drugimi pridelki.

Slatina Radenci ima letos mnogo obiskovalcev. Največ je Srbov, katerim se je Slatina Radenci zelo prikupila. Mnogo je tudi Nemcev, Madžarov in drugih.

Maribor

Zmagoslavje naše življenjske sile

Festival slovenskih narodnih običajev se je spremenil v mogočno narodno manifestacijo — Vsa severna meja je pokazala svojo pristno slovensko podobo

Poleg Mariborskega tedna, ki je izrazita manifestacija velike življenjske narodne sile obmejnih slovenskih krajev, je bil v soboto in nedeljo v Mariboru velik festival slovenskih narodnih običajev in plesov, čigar vodstvo je bilo v rokah ravnatelja folklorističnega instituta Glasbene Matice v Ljubljani g. Franceta Maroltja.

Festival je na zelo viden način razgibal vse narodne sile severne meje, ki je ob tej priliki dala izraza svoji narodni zavesti v toliki meri, da so mogli tudi največji zakrknjenci spoznati, da živi v obmejnih krajih pristno, zdravo, nepotvorjeno in samobitno slovensko ljudstvo, ki nikdar ne baranta s svojimi čustvi. Kadar pa jih pokaže, jih pokaže na tako veličasten način, tako priprosto in spontano, da pred njimi klone vse, kar v svoji topoglavosti skuša tem čustvom osporavati.

Oba festivalna dneva je bil Maribor nepopisna pestra prestolnica slovenskih barv, slovenskega duha, pristnih narodnih čustev, prestolnica narodnega srca, ki je te dni zagorelo kot čudovita roža slovenskega ponosa, narodne zavesti, samobitnosti in narodnega poguma. Pestre in barvite množice, ki so se prelivale po mariborskih ulicah, so dale Mariboru podobo, kakršna živi in se bje zunaj na podeželju. Nekaj pristnega, domačega, takorekoč rustikalnega se je zlilo čez ves Maribor. S podeželja, s Prekmurja, Slovinc, Ptujkega polja, Dravske doline in Bele krajine je prišel v Maribor slovenski kmetijski človek, ki ga je Maribor nad vse lepo sprejel. Bila je to prelepa prilika, ko je slovensko in jugoslovansko zavedni Maribor dal ob obisku podeželja, ki so prišli v tako vzvišenem namenu, do odkritosrčnega izraza svojim čustvom, svoji zavesti. Nad Mariborom je te dni visoko in vidno plapolala narodna zastava in pod njo je bilo zbrano slovensko meščanstvo in podeželsko ljudstvo, tesno povezano in korajžno, zavedajoč se, kaj vse pomeni za našo obrobno pokrajino festival slovenskih narodnih običajev in plesov. Bila je to velika izpoved slovenskega duha, ob kateri je vse onemelo.

Festival, ki se je vršil na krasnem stadionu SK Železničarja, je obiskalo nad

15.000 ljudi, Mariborčanov, podeželanov ter številnih gostov, ki so jih te dni pripeljali v Maribor posebni vlaki. Nastopi živopisanih narodnih skupin iz Lancove vasi, Sv. Jurija ob Ščavnici, Sv. Marka niže Ptuja in Beltincev so do tolike mere razgibali množice, da se je sredi nastopov vsulo spontano navdušenje, da so množice pleskale in vriskale v sproščnem občutju in narodnem ponosu. Štajersko-panonske narodne skupine, ki so jih vodili režiser Fran Žižek, Miro Vau-potič in Kavaš Matjaž, so prikazale celo vrsto svojih pristnih narodnih običajev, ki so se izza dolgih stoletij ohranili med našim narodom do današnjih dni. Iz teh prikazov je vela nepotvorjena slovenska ljudska duša. Posebno je ogrelo Kurentovanje, ta prastar slovenski običaj, ter odlični šterjak iz Sv. Jurija ob Ščavnici. Nastop štajersko-panonskih skupin je bil nastop barvitosti, borbenosti, rustikalne mladosti, velike vitalne sile. Nekoliko umirjenejši je bil nastop belokranjskih skupin. Miren, toda jasen in močan zaradi svoje preprostosti. Belokranjske skupine iz Črnomlja, Adlešičev,

Vinice, Predgrada in Metlike, ki so jih vodili Grahek Anton, Jože Jakovič, Oskar M. Lič, Josip Rade in Ivan Malešič, so prikazale razne belokranjske običaje, ki so nenavadno navdušili gledalce. Posebno je prišla do izraza v teh običajih borba jasnine in mladosti z temačnostjo in smrtjo.

Festival je bil oba dneva odlično obiskan. Svoj namen je dosegel v celoti. Lahko rečemo, da že dolgo ni kaka prireditelj tako razgibala Maribora kot ga je letošnji festival, ob katerem se je zbrala vsa naša severna meja. Bil je svečano potrjeno, da na svoji zemlji trdno in nemajno stojimo, zavedajoč se svojega gospostva, svoje veličine in moči. Vsi, ki so kakor koli doprinesli k temu veličastnemu uspehu, zaslužijo odkritosrčno priznanje, prav posebno priznanje pa zlasti slovensko ljudstvo samo, ki je stoletja in stoletja v svojih nedrih čuvalo slovensko narodno samobitnost, jo izročalo iz roda v rod, ter jo končno privedlo v lastno narodno državo, kjer si o sami svoji gospodariji, svoji na svojem!

2 dni Mariborskega tedna

Maribor živi te dni pravo vele mestno življenje. Vse je v prazničnem razpoloženju in celotno vrvenje obmejnega mesta je osredotočeno na razstavišče Mariborskega tedna. Pester spored prireditev letošnjega MT je že kar prva dva dneva privabil ogromno število obiskovalcev v obmejni Maribor. Vsi redni vlaki so bili zlasti včeraj nabito polni, posebni vlak pa je pripeljal veliko množico udeležencev narodnega festivala, ki so bili na kolodvoru deležni prav pristrčnega sprejema. Zavedni Mariborčani so drage goste spremljali po mestnih ulicah in jim navdušeno vzklikali. Živopisane narodne noše iz značilnih krajev Slovenije so dale mariborskim ulicam še posebno praznično lice. Tu si srečal živahnega Preleka in Prekmurca, tam zopet Grčavega Belokranca in Gorenjca, ki so z lepimi narodnimi nošami vzbujali pozornost Mariborčanov in tujcev.

Na razstavišču Mariborskega tedna je bilo ves dan zelo živahno. Vse razstave so bile deležne rekordnega obiska že ta-

koj prvi dan, včeraj pa je obisk razstavišča MT kar presenetil prireditelje. Okusno urejene razstave si je ogledalo tudi mnogo odličnikov in priznanih gospodarstvenikov, ki so se o vsem zelo pohvalno izrazili. Razstave si je ogledal tudi gradbeni minister dr. Krek. Že prva dva dneva je bilo opaziti na Mariborskem tednu zelo mnogo tujcev, ki so se živo zanimali za zanimive razstave in vse prireditve MT. Prav to dejstvo dokazuje življenjsko moč te tradicionalne mariborske gospodarsko-kulturne prireditve. Dočim so se podnevi obiskovalci zadrževali večinoma na razstavah, je zvečer zlasti oživel veselilni prostor, kjer je živahnost šele pozno ponoči ponehala.

Nedeljski program Mariborskega tedna so izpopolnile še druge prireditve. Na Dravi je Studenški športni klub priredil uspelo regato čolnov vseh kategorij. Zelo živahno je bilo tudi na tezenskem letališču pri jadrlnem tekmovalju.

NEVARNA IGRA Z OROZJEM

V mariborsko bolnišnico so pripeljali iz Sv. Trojice v Slovenskih goricah s prestreljenim vratom 20 letnega trgovskega vajenca Alojza Podhosnika, ki ga je po nesreči ustrelil njegov prijatelj Ignac Mlinarič. Mlinarič je prišel v trgovino po cigarete ter pri tem izvlekel iz žepa samokres in ga za šalo nameril na prijatelja. Pri tem pa se je orožje sprožilo in zadelo Podhosnika v vrat.

Poskus samomora

V Spičniku pri Svečini je skočila v vodnjak vaška lepota in posestniška hči Irminka Dreisibnerjeva, ker ji je oče branil, da bi se smela poročiti s svojim izvoljencem. Vendar so domači takoj priskočili ter rešili po dobri uri mlado obupanko iz 12 metrov globokega vodnjaka. Dekle pravi, da ne bi skočila v vodnjak, če bi vedelo, da jo bodo potegnili živo iz vode. Ker je Dreisibnerjeva dobila pri nevarnem padcu precej težke poškodbe, so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico.

m. Visok vojaški dostojanstvenik v Mariboru. V našem mestu se mudi pomočnik namandanta celokupnega orožništva orožniški brigadni general Milutin Stefanović iz Beograda. Obiskal je tukajšnjo orožniško četo.

m. 15-letnico mature so praznovali v soboto zvečer v Zadrugi mariborski učiteljski. Proslave, na kateri so zbrani učitelji poudarjali svoje delo in obujali spomine, so se udeležili gg. učitelji Slekovec, Laznička, Pohar, Dernač, Meško,

Lorbek, Jager, prof. Pišec, Frac, Kerhan-ko, Spendl in Mlakar.

m. Nesreča v tovarni. V neki tekstilni tovarni je padla težka plošča 35 letnega ključavničarskega pomočnika Vilibalda Peska iz Zg. Radvanja ter mu zdrobila roko.

m. Nevaren konj. Pri podkovanju je vgriznil konj v roko kovaškega pomočnika Franca Ježovnika v Hoče-Pohorju ter mu jo zlomil.

m. S kolesom se je zaletel v Košaki v telefonski drog 20 letni tkalec Stan-ko Lilek iz Radvanja ter se nevarno poškodoval po glavi in rami.

m. Ustrelil se je v samomorilnem namenu v nedeljo zjutraj 32 letni slo-ški paznik Alojz Rojko iz Rupenja. Vzrok tragične smrti ni znan.

m. V prenočišču okraden. Zidar- predelavec Anton Z. iz Pivole je po- javil policiji, da sta ga v nekem pre- nočišču na Koroški cesti okradli dva ženski. Vzeli sta mu denarnico s 300 dinarji.

m. Zeparji na MT. Mestni sluga Dobrajc je včeraj na zabavišču MT zasačil 14 letnega učenca Ivana s Teznega, ko mu je segel v žep. O- lastniku tvrdke „Avia“ Antonu Opa- ku iz Zagreba pa je nekd tam ukr- del listino v kateri je bilo 2700 din-ov.

m. Poskušen vlom v trafiko. Stra-žnik je prefeklo noč zasačil na Bel-arski cesti dva neznanca, ko sta po- pala zid trafike Katarine Dencel. V- milca sta pobegnila.

m. Kmet pod naloženim vozom. Orehovi vasi se je zlomilo med vo-žjo na vozu kolo posestniku Francu Co- beju. Cebe je padel pod voz in si zlomil nogo.

* Po naknadnih obvestilih bo solun- sejem od 10. septembra do 1. oktobra v tem smislu je treba popraviti časopis- vest o preložitvi sejma.

* Dr. Rudolf Lovrec ne ordinira do 1. avgusta.

* Prijetna družba čez vse! Neprijet- duh po potu jo kviri. Odpravi ga SANO- PED. Glavna zaloga drogerija Jančigaj, Ljubljana, Krekov trg.

* Odločite se že sedaj za obisk je- skega velesejma na Dunaj-u s Putni- vim luksuznim avtokarom od 17. do 1. septembra 1939. Cena je din 260.—, informacije in prijave pri Putniku v Ma- ribor.

* Ne zametujte milijonov in nabav- še danes srečko drž. razredne loterije „Viru sreče“ Putniku Maribor. Zreban- prične že 12. avgusta! Pohitite!

* Kongrese, labore, sejme itd. obis- te, toda preje potrosite v svoje čevlje prašek SANOPED, ker Vas sicer pe- noge in čutite močno utrujenost. Glav- zaloga: drogerija Jančigaj, Ljublj- Kregov trg.

* Jadranasli. Jutri, v torek, je važ- pevška vaja radi koncerta v parku bližnjega izleta.

m. Nočna lekarniška služba (od 5. do vključno 11. t. m.): Lekarna pri Orlu, Glavni trg 12, tel. 25-85; lekarna pri sv. Roku, vogal Aleksandrove in Mel- ske ceste, tel. 25-32.

Kino

* Kino Esplanade. Muzikalični slage- »Demska simfonija«. Od srede »Uč- pevci«. Dunajski dečki zbor.

* Esplanade kino. »La Paloma«, nem- film, poln krasnega petja, vsebine in ra- ravnih posnetkov.

* Union kino. Do vključno ponedel- »Dan maščevanja« kriminalni film vsebine, krasne igre.

Radio

Torek, 8. avgusta

Ljubljana: 12. Iz Mozartovega car- stva; 13.20 Duet orglic in harmonike (Petan Ciril in Stanko Avgust); 19.30 Deset minut zabave; 19.40 Radić in jugoslovansko (publicist Vojslav Ra- dovanović); 20. Godalni oktet igra (ple- šče); 20.10 Cilji in nameni narodno- obrambnega dela (prof. Rudolf); 22.15 Vsr- ribora (dirigent Jiranek); 22.15 Vsr- kemu nekaj. — Beograd: 19.05 Ci- ganska kapela. — Sofija: 11. Popu- larni dopoldanski koncert (iz Varne- Königsberg: 20.35 Leteči Holandec- Wagnerjeva opera. — Praga: 23. Noč- ni koncert češke glasbe. — Bratislava: 19.30 Slovaške plesne pesmi; 20. Span- ske melodije. — Budapest I.: 22. Ci- ganska kapela.

Koristen tečaj za učiteljice

Te dni se je pričel na dekliškem zavodu »Vesna« 14-dnevni tečaj za ljudsko- šolske učiteljice, ki nameravajo pouče- vati odrasla kmetijska dekleta v gospo- dinjsko-nadaljevalnih šolah. Za tečaj je vladalo zelo veliko zanimanje, posebno med mlajšim in obmejnim učiteljstvom, vendar pa je mogla banska uprava spre- jeti v tečaj le 43 učiteljic iz vseh okrajev Slovenije. Tečaj vodi višji šolski svetnik Krošl Jože iz Ljubljane, ki poučuje kmet- sko psihologijo, kmetško pedagogiko, so-

ciologijo in poslovanje. V tečaju pouču- jejo še učiteljica Mešček Anka metodi- ko, prof. Baš Franjo narodopisje, dr. Dornik Ivan kmetško literaturo, dr. Vr- tovec Ivan in dr. Benčan Josip asanacijo vasi, nego dojenčkov in otrok, načelnik Brandner Anton socialno skrbstvo na de- želi in prof. Štitar Emerik kmetijsko go- spodarstvo. Tečajnice bodo organizirale več ekskurzij na severno mejo, da spo- znajo življenje in delo obmejnih Sloven- cev.

Darujte za Sokolski planinski dom na Pohorju!

Pristopite k Zadrugi za gradnjo Sokolskega planinskega doma!

NESREČA, SAMOMOR ALI ZLOČIN?

Danes zjutraj je Drava pod Valnerje- vim vrtom na Koroški cesti 75 naplavila truplo okoli 30 let starega moškega. So- dijo, da je mrtvec iz Mute. Na glavi ima več sumljivih poškodb, katerih izvor bo ugotovila preiskava. Truplo je ležalo v vodi najmanj že 14 dni. Moža so prepe- ljali v mrtvašnico na Pobrežju, kjer bo obdukcija.

DELODAJALCI — DELOJEMALCI!

Že preko deset let nimajo delodajalci in zavarovanci okrožnega urada, niti njihovi javni ali pravni zastopniki zako- nitih predpisov o socialnih dajatvah in drugih pravicah, zbranih v primerni knji- žici. Zakon o zavarovanju delavcev iz l. 1922 se še za denar nikjer ne dobi, med tem pa so bile k temu zakonu izdane že

razne spremembe in novele. Potreba na- rekuje, da se založi zakon o zavarovanju delavcev in nameščencev v novi nakladi z najnovejšimi predpisi in sicer izpopoln- njen z uredbami, naredbami, pravilniki in vseni izpremembami od leta 1922 dalje. Ta zbirka pridobi na vrednosti tudi radi zakonitega besedila vobče, posebno pa radi zakonitega besedila o zavarovanju delavcev in nameščencev za onemoglost, starost in smrt. — Na novo založbo te zbirke se opozarja vse delodajalce, za- varovance OUZD, občinske in javne ura- de, delodajalske in delojemalske stro- kovne organizacije, odvetnike, zdravni- ke in šolnike, ker je v današnjih časih za vsakega interesenta skoro nepogrešljiva. Prijave sprejema poslovalnica OUZD v Mariboru, Marijina ulica št. 13.

Sport

Slovenski nogometaši v taboru HSS

SLOVENSKI KLUBI SO SE PRIDRUŽILI POKRETU HRVATSKIH — SK LJUBLJANA V HRVATSKO SLOVENSKI LIGI — USTANOVITEV HRVATSKE NOGOMETNE ZVEZE

Včeraj sta bila v Ljubljani in v Zagrebu dva važna občna zbora, ki bosta ostala mejna kamna v razvoju jugoslovanskega nogometnega sporta, v kolikor bodo vsi njuni sklepi ostali v veljavi.

Občni zbor LNP-a

Slovenski nogometni klubi so bili polnoštevilno zastopani na občnem zboru LNP-a v Ljubljani, ki je reševal in rešil najtežja vprašanja v zvezi z nadaljnjim razvojem našega sporta. Že na predkonferenci v soboto so zastopniki klubov predlagali, da naj slovenski klubi najaktivneje podpre Hrvate v njihovih prizadevanjih za reorganizacijo JNS-a. Sestavljena je bila resolucija, ki so jo opolnoči telefonski sporočili v Zagreb občnemu zboru HSS. Vsa druga vprašanja, ki se običajno pojavljajo na občnih zbora, so stopila daleč v ozadje ter tudi niso bili sprejeti nikakoli novi sklepi, tako da je uradni občni zboru v nedeljo dopoldne pod vodstvom pred. LNP-a dr. Kostla preostala predvsem naloga, da se na predvečer sestavi resolucija tudi uradno sprejme. Tako po otvoritvi je bila poslana pozdravna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. ter minist. za telesno vzgojo naroda Čeljo. Delegat JNS-a Miodrag Pavličević ob obnem zboru ni udeležil.

Sprejeta resolucija se glasi:
„Delegati nogometnih klubov iz Slovenije, zbrani na občnem zboru LNP dne 6. avgusta 1939 soglasno:

1. Ugotavljajo, da je naš nogometni sport v akutno krizo zaradi spora med sportnimi centri v Zagrebu in v Beogradu, kar more imeti nedogledne posledice za bodoči razvoj nogometnega sporta v naši državi, za čigar prospek se se žrtvovani najboljši sportni delavci.

2. Izjavljamo, da je uspešen in zdrav razvoj nogometnega sporta v naši državi mogoč le na osnovi, ki izključuje politiko iz sporta, ki varuje enakopravnost med raznimi sportnimi središči in omogoča njihov napredek, ki jamči upravno in finančno samostojnost posameznih sportnih središč ter nudi vsem sportnim središčem pravično razdelitev sredstev vrhovne nogometne ustanove v naši državi. Zato tudi odobrava tako utemeljeno sporazumno stališče predstavnikov nogometnih podsavezov Ljubljane, Zagreba, Splita in Osijeka.

3. Ugotavljajo, da upravni odbor JNS s svojim postopanjem ni pokazal niti volje niti sposobnosti za ureditev naših sportnih razmer v smislu mandata na izredni zvezni skupščini 24. maja t. l.

4. Zahtevajo zato, da upravni odbor saveza takoj demisionira, da tako preide situacija na vse nosilce nogometnega sporta v državi, in tako omogoči sporazumno rešitev problema reorganizacije, ki bo zadovoljila vsa naša sportna središča.

5. Pooblašajo novi upravni odbor LNP, skupno s predstavniki okrožnih odborov, da uporabi vsa sredstva, da se uresniči gornje zahteve in izvede vse potrebne korake v primeru kakršnih koli sankcij.

Navzoči delegati — od 57 klubov je bilo na zboru zastopanih 48 — so resolucijo z odobravanjem sprejeli brez vsake debate.

Pri volitvah je bil izvoljen sporazumno večinoma poprejšnji odbor z dr. Kostlom na čelu kot predsednikom.

Zaključni del obnega zboru je nudi verno sliko želj, in predlogov naših klubov, v prvi vrsti radi prvenstva in radi tega, da bi ostali poslednje plasirani klubi v vseh treh skupinah I. razreda LNP-a še nadalje v I. razredu. Podzvezin občni zbor je odklonil kompetenco za reševanje slednjega vprašanja. Ker ni bilo soglasnega pristanka drugih klubov na ta predlog, bo menda tudi nova podzvezina uprava morala na predloge samo negativno odgovoriti, tako da bo med drugim tudi pobreška Slavija morala vsaj za eno leto zopet v drugi razred.

Občni zbor HSS v Zagrebu.

Izredno važen je tudi občni zbor HSS, ki je bil včeraj v Zagrebu. Zastopanih je bilo vseh 211 klubov. Po otvoritvi je bila poslana pozdravna brzojavka dr. Mačku, nakar je predsed. HSS dr. Kraljević podal izčrpno poročilo o razvoju spora med Beogradom in Zagrebom ter poudaril, da se hrvatski klubi v bodoče vse dotlej ne bodo pogajali z nikomer, dokler ne bodo ukinjene vse sankcije proti njim in ne bo nadomeščena materialna škoda, ki so jo utrpeli, odkar je sedež zveze v Beogradu.

Veliko navdušenje je sporočila vest iz Ljubljane, da je bil v vseh pogledih dosežen sporazum s Slovenci in da je Ljubljana pristopila v razširjeno hrvatsko slovensko ligo. Z obnega zboru je bila poslana zboru LNP-a sledeča brzojavka:

„Hrvatski sportni klubi, zbrani na izrednem občnem zboru HSS, pozdravljajo bratske slovenske klube v upanju, da bo s skupnimi silami skoraj uspešno odstranili one, ki onemogočajo realen razvoj nogometnega sporta in razvoj v njem.“

Dr. Kraljević je nato govoril o potrebi ustanovitve samostojne Hrvatske nogometne zveze za ves teritorij hrvatskih klubov, pozovejo pa naj se tudi zastopniki drugih sportov, da se organizirajo po vzoru nogometašev. Samostojno so se organizirali tudi že hrvatski nogometni sodniki. Po debati o raznih podrobnostih tekmovalja v novi organizaciji je bila sprejeta sledeča resolucija:

„Ustanovi se hrvatski nogometni savez pod okriljem Hrvatske sportne sloge, čigar posle bo do nadaljnjega opravljal upravni odbor HSS. Do 26. avgusta t. l. se morajo izdelati vsa pravila in pravilniki za potrebe HSS. Vsi člani JNS v hrvatskem območju postanejo avtomatično člani tega novega saveza, glede članstva v mešanih krajih pa bodo sprejeti naknadni sklepi.“

Občni zbor je tudi sklepal o tekmovalju v novi ligi. Radi pristopa SK Ljubljane je verjetno, da se bo zbiranje ponovilo in začetek tekmovalja preložil na poznejši čas. Hrvatsko slovenska liga bo štela 10 klubov: Gradjanskega, Haska in Concordijo iz Zagreba, Hajduka in Splita, Slavijo (O), Saška (Sarajevo), Bačko iz Subotice, SK Ljubljano, kot 10. klub pa bo vstopil zmagovalac med Gradjanskim (Bjelovar) in Slavijo (V).

Ljubljana — Zagreb 5:0

Z ozirom na nastali položaj v nogometnem sportu je naša sportna javnost posebej opazila gostovanje zagrebske mestne enajstovice, saj so se s tem po dolgem času znova uslišali stiki s sportnim Zagrebom. Gosti so radi slabe kritike vršle odšli visoko poraženi, medtem ko je SK Ljubljana pokazala odlično igro. Sodel je ss. g. Macoratti.

Zmaga Železničarja v Celju in Laškem

SK ŽELEZNIČAR—SK Celje 9:2

Teniška ekipa SK Železničarja, ojačena z Malijem (ISSK Maribor), je gostovala včeraj v Celju proti SK Celju ter je dosegla lepo zmago v razmerju 9:2. Rezultati posameznih iger so bili sledeči:

Single: Mali (Z): Skoberne (Celje) 2:6, 6:2, 6:4, Goršek (C): Podlesnik (Z) 12:10, 7:5, Vampl (Z): Toplak (C) 6:1, 6:3, Skrobar (Z): dr. Ivič (C) 6:0, 6:2, Gregorčič (Z): Krell (C) 6:1, 6:1, Mazi (Z): Volkar (C) 6:1, 6:2, Slana (Z): Krel (C) 6:2, 7:5.

Double: Skoberne-Goršek: Mazi-Mali 6:8, 6:4, 11:9, Podlesnik-Skrobar (Z): dr. Ivič-Volkar 6:2, 7:5, Mazi-Vampl (Z): To-

plak-Goršek (C) 6:0, 6:0.

SK ŽELEZNIČAR—SK LAŠKO 4:1 (2:1)

Nogometno moštvo SK Železničarja je gostovalo s tremi rezervami v Laškem, kjer je odigralo v okviru Sportnega dneva prijateljsko tekmo z domačim SK Laško. Radi malega igrišča se igra ni mogla prav razviti, v gneči igralcev kombiniranje skoro sploh ni bilo mogoče. Železničar je odnesel zmago na račun večjega tehničnega znanja, v borbenosti pa tudi domačini niso prav nič zaostajali. Za goste so bili uspešni Frangeš (2), Stiflar ter Pocajt.

Po tekmi je bila na igrišču velika sportna veselica.

Veslaške tekme na Dravi

V okviru Mariborskega tedna je tudi Studenški sportni klub priredil svojo tradicionalno tekmo z Mariborskega otoka do gostilne Dabringer. Startali sta dve enosedežni ter 9 dvosedežnih sandolin, dočim „gusarji“ letos niso nastopili. V skupini enosedežnih sandolin je zmagal Visnovič Franc (Rapid) med dvosedežnimi pa sta se plasirala najbolje Fišer Karel—Mlinarič Pepo (Albatros).

DRŽAVNA POMOC TENISKEMU SPORTU ZAGOTOVLJENA

Predsednik Jugoslovanske teniške zveze dr. Čop je posepil na Bledu predsednika vlade Cvetkovića ter ga zaprosil za podporo vlade za potovanje naših mušketirjev v Ameriko. Min. predsednik Cvetković je obljubil pomoč v znesku 150.000 do 200.000 dinarjev. Ako bo ta znesek pravočasno izplačan, je torej potovanje na mednarodni finale zagotovljeno.

Maribor — Železničar 5:0

MARIBORSKI TENIS BODO ZASTOPALI GOSPODJE ISSK MARIBORA IN DAME SK RAPIDA

ISSK Maribor in SK Železničar sta se v sredini tedna na brzo roko sporazumela, da bosta svoje srečanje za klubsko državno prvenstvo, ki je bilo prvotno namenjeno za nedeljo, odigrala že v petek, ker bo v nedeljo Železničarjev stadion

Šah

Amaterski turnir v Zagrebu

Včeraj je bil v Zagrebu otvoren 16. amaterski turnir za naslov novega jugoslovanskega nacionalnega mojstra. Uvod v turnir je bil občni zbor Jugoslovanskega šahovskega saveza, ki ga je v odsotnosti predsednika ministra Stjepana Cirića vodil podpredsednik dr. Cvijanović. Iz poročil posameznih funkcionarjev je bilo razvidno, da se v naši državi kraljevska igra živahno razvija ter da napreduje zlasti na organizatornem polju, saj je v preteklem letu pristopilo v savez 11 novih šahovskih klubov. Danes je šahovska organizacija v naši državi na visoki stopnji ter lahko s ponosom tekmuje s tujino. V novem odboru JSS, ki mu spet načeljuje minister Cirić zastopajo slovenski šah gg. dr. Milan Vidmar, dr. M. Kasal in Slavko Osterc.

Zagrebskima igralcema Aviroviću in Filipčiču je bil priznan naslov nacionalnega mojstra. Ob tej priliki je bilo tudi sklenjeno, da se odstotek točk, ki je potreben na mojstrskih turnirjih za dosego naslova mojstra, zviša od sedanjih 33 na 50 odst. Prihodnji 17. amaterski turnir leta 1940

se bo igral v dveh skupinah po 14—16 igralcev. Ena skupina bo igrala v Borovu, druga pa v Celju, kjer slavi prihodnje leto Celjski šahovski klub dvajsetletnico svojega obstoja. Finale obeh skupin pa se bo odigral nato tudi v Celju. Če bi pa Borovo odklonilo priredbo skupinskega turnirja, potem bo ves turnir odigran v Celju. Beograjski šahovski klub pripravlja za Božić velik mednarodni turnir.

Po občnem zboru sta bili sestavljeni A in B skupina amaterskega turnirja ter določen žrebni red igralcev. V A skupini igrajo: Medan, Atlas, Siška, Pavlovič, Gligorič, Gottlieb, Licul, Feuer, Drašić, Majstorović, Milinar, Muha, Jerman, B. Pavlovič, Ivkov in Rajković. V B skupini pa: inž. Weis, Slokan, Lončarič, Stakač, Muždeka, Kohn, Cindrič, Subarič, prof. L. Gabrovšek, Kurjački, Filipovič, R. Savič, Rabar, Sorli, Carev in Berner.

V damskem turnirju sodeluje 8 šahistinj, in sicer: Korban, Petrovič, Hrašovec, Takač, Marut, Antonijević, Timofejeva in Deutsch.

MARIBOR 2139

Janko Furlan

9

Med to razlago dospejo v prvo nadstropje. »Takole počivajo naši mali,« reče psiholog, premakne na steni majhen vzvod in v hipu se pojavi dolga vrsta ležalnic. »Ko zaspijo, spustimo nad nje te drobne »volnene« svitke, da zmerimo refleksije... sanje na dnevne vtise... To je velikega pomena za dognanje duševne dispozicije. V ta namen služijo tudi stene, ki se dajo poljubno premikati... Takole...« Pri tem se soba razsvetli v vrtniški bar... »Tudi prostornost lahko povčemo ali zmanjšamo in sprememo nima lego prostora... Vsak čas more biti temno... hladno... toplo... suho...«

»Iz česa je objekt?«
»Iz najlažjega, a izredno odpornega materiala, ki omogoči poljubno preureditev ali premetitev... V enem dnevu postavimo to stavbo kje drugje... recimo na Pohorju... v Savinjskih Alpah ali kjerkoli... Vse se stisne nekam tako kakor... pr. vaš časopis, ki ga lahko zvijete v polovično velikost nekdanje najmanjše cigarete.«

Zavijajo po stranskem hodniku v prihodnjo sobo gospoda Grude — samca.

Saj Vas ne bom dolgo zadrževal...

le toliko, da okusite naše prvo sadje,« se opraviči gostitelj, ko odkaže gostu mesto in mu konudi sadež.

»Vaše sadje?... Tako rano?«

»Kaj bi ne!... smo tik našega čuda, ki nam nudi dovolj toplotnih žarkov.«

In pokaže na Mariborski otok. »Tako se pospeši zoričev sadežev, seveda v primernih prostorih... Dobro, kajne?... he, he...«, se dobrodušno smehlja čiča... »Naši malčki morajo nekaj dobiti... Saj veste: duaducis... dulcissimus...«

Zdaj pa še malo tega,« reče, ko prinesejo novo jed in pijačo. »To je naš kruh iz ostankov sadja in ne vem še iz česa. Jaz sem namreč ljubitelj nekdanje kuharske preprostosti... ha, ha.« Ta pljača pa je za ljubitelje otrok... Prosim!« Gospod Zemlich pokuša eno in drugo in pritrjuje.

»Odlično!... Ponovim, kar sem že trdil: Moja sintetična hrana je tukaj res odveč. Sploh čutim, da bi mi bilo med vami dobro in bi bil srečen.«

»Kri, kri, li ne?«

»Krepka in rečna slovanska kri!« odvrne sociolog vznemirjen, dvigne posodico pijače in napije.

Učenjaka se v slovo objameta.

»Kako dobro mi je v tej domačnosti, ki je doslej nisem poznal! Pojdiva še kam!« reče sociolog vodniku, ko se oddaljujeta zavodu.

»Če Vas veseli, greva čez onele griče v naš vrt. Ne bo Vam žal.«

Sociolog prikim in odideta po široki ravni cesti proti centru mesta ter kmalu zavijeta na stransko pot proti Vinskemu dolu.

Molčita... Gospoda Zemlich je popolnoma usrkala do zadnjega prgišča kultivirana zemlja, kamorkoli zdrkne oko. Rože... rože vseh barv in oblik... zelenilo... grmičevje... drevje tako in drugačno... utice... brajde... stezice... vodometi... antene za sprejemanje elektrike... Ob ravni cesti desno in levo prva, v sredini pobočij gričev druga, na vrhu tretja vrsta domov... Na stotine jih je...

»Kaj so one lese tik zemlje?« vpraša gost.

»Tod gojijo neko debelim orehom slinčno grozdje... v onihle pokritih gredah pa so najnovejše križanke kultur z juga in s severa... Ej, tod so res pravcati umetniki za take poskuse!... Vse se jim posreči... Novo cvetje, nova barva, oblika, vonj... Čudodelni Mičurini jim rečemo... Glejte!« reče vodnik, ko se ustavi na vrhu, koder je vodila svoje-

časno pot od Treh ribnikov v Vinski dol. »Tod živi danes tisoče ljudi... Ni li to res pravi vrt?... A da bi videli kozjaške in pohorske vrtove!«

»Barva... voni... pesem... sonce,« govori sam zase Američan.

Kreneta v sevrovzhodno smer in se ustavita ob izredno mičnem domu, ki se sonči na zemljišču, kjer je stal nekoč matičnjak nekdanje vinarske in sadjarske šole. Svojevrsen slog doma in ureditev okrog njega zbujata pozornost. Med gredami se kreta, pripognjena in očividno zelo zaposlena, mlada ženska in komaj slišno prepeva:

So rože tod in vse dehti.

A tebe, moje rože ni...

A tebe ni...

Gospod Zemlich zre zamaknjen v vrt.

Ta zvonki glas... Ali ni tudi ona pela prav tako mehko, nežno, z isto barvo?... Prav tako je žgoel njen glas... prav taka tajinstvena sredina je bila v njem... samo slovenska kri nosi to globino, ki ji ne najdeš dna...

Ah, tebe, moje rože ni...

»Gospodična!« se mu kar samo izvije iz prsi.

Mladenka se zravna in se okrene! »Zelite?« vpraša zvonko in prijazno.

(Dalje jutri.)

Žilek tretjič zboljšal rekord na 400 m

SUSAŠKA VICTORIA JE PREMAGALA JUG (DUBROVNIK) V PLAVANJU IN WATERPOLU

Na Sušaku je bil ligaški plavalni dvoboj med Victorio in Jugom, za katerega je vladalo izredno zanimanje. Posebno senzacijo je zopet zbudil fenomenalni uspeh Žilke, ki je tako letos že tretjič zboljšal svoj čas na 400 m prosto ter postavil rezultat 4:46.4. Značilno je, da je tudi drugoplasirani plavalec Defilipis (Victoria) porabil na tej progi čas (4:51.8), ki je boljši od najboljšega evropskega časa. Na vsak način je to laskavo izpričevalo našemu plavalnemu sportu.

V waterpolu je Victoria premagala Jug z 2:1. Ker je bil Jug nedavno poražen tudi od Jadrana, je letos v prvenstvu v waterpolu zasedla prvo mesto Victoria, sledita pa ji Jadran in Jug.

V skupni oceni je zmagala Victoria nad Jugom v razmerju 60.5 proti 48.5 točke.

TEKMOVANJE POKRAJINSKIH PRVAKOV

V Zagrebu je bilo v kopališču Maratona tekmovalje pokrajinskih prvakov vseh treh con ZPK, Galeba (Novi Sad) ter Jadrana (Hercegnovi). Zagrebški plavalni klub je od 9 zasedel kar 8 prvih mest ter tako prepričljivo zmagal. Posebej omenjamo rezultat na 100 m prosto: inž. Gazzari (ZPK) je rabil 1:01.5 ter postavil s tem najboljši čas te sezone v sladki vodi. V skupni oceni ima ZPK 171 točk, Galeb 87, Jadran

pa 50 točk.

Tudi v waterpolu je zmagal ZPK. Rezultati: ZPK—Galeb 13:0, Jadran—Galeb 7:0, ZPK—Jadran 9:3.

V tenisu je Karlovac premagal Banjaluško 3:2. V ekshibiciji je nastopil tudi Punčec v singlu in dublu ter obkral zmagal.

V Beograjska "Pravda" poroča o pogajanjih med BSK odnosno Jugoslavijo na eni ter Glaserjem na drugi glede prestopa vratarja "purgerjev" v enega izmed gornjih beogr. klubov. Vodstvo Gradjanskega te vesti dementira.

V okviru Premisljeve proslave je bil v Zagrebu nogometni turnir, ki se je končal s sledečimi rezultati: Železničar—Ličani 9:0, Concordia—Zet 6:4, Železničar—Concordia 3:1, Ferrarija—Gradjanski 3:2.

Nasla boksarske reprezentance bo gostovala 19. t. m. v Budimpešti proti Madžarski. Predvideva se revanš začetkom septembra v Zagrebu.

Zmaga Nemčije v Horthyjevem cupu. V Amsterdamu je zaključeno tekmovalje 6 najboljših evropskih reprezentanc v waterpolu. Preseneča zmaga Nemčije nad Madžarsko z 2:1, ki je pripomogla Nemčiji tudi do prvega mesta z 9 točkami, slede: Madžarska (8), Italija (6), Belgija (4), Nižozemska (2), Francija (1).

Za USA bosta branila Davisov cup Riggs in Parker.

Nov svetovni rekord v dviganju uteži je postavil Dunajčan Anton Richter s 100 kg.

Drobni dogodki iz Marenberga

Razni črnogledi filistri so še pred kratkim imenovali današnjo mladino anacionalno, da se briga samo za sport, za zabavo, ples in kar je še drugih takih dobrot, katerih se starejši svet ne more udeleževati. Morda je bilo res tako, a danes je sigurno drugače, saj je bila baš akademska mladina tista, ki je prva stopila na branik naših narodnih interesov. Niso ostali samo pri programu in papirnatih resolucijah, katerih je bilo več kakor dežja, temveč so svoje ideje tudi uresničili. Več skupin akademikov je šlo med narod, da mu nudi moralno in kar je še večje važnosti, tudi dejansko podporo. Znani so tabori v Lešah, v Apačah, pri Sv. Duhu v Halozah, znan je tabor mariborskih srednješolcev v Gradišču, a najtežavnejša skupina v Marenbergu pa molči. Molči in dela na najekspoziranejši točki severne meje. Dvajset visokošolk je že 14 dni v Marenbergu in išče stike z našim nezaupljivim prebivalstvom. Prehodile so že večkrat vso mejo, bile v vsaki hiši, pomagale gospodinjam pri negi dece in bolnikov, krpale perilo, zbirale statistični material itd. Končno so pričele s predavanji in s predvajanjem filmov. Ves pretekli teden so se vršila predavanja v Sokolskem domu, vsak dan je bilo več obiskovalcev. Prepričane so lahko, da njihov trud ni bil zastonj. Polovica se že vrne te dni domov, a devet jih še ostane do 20. avgusta.

Prijetno podnebje privablja že od nekdaj v Marenberg mnogo letoviščarjev. Letos jih je še več kot druga leta. So to po veliki večini bližnji sorodniki iz Ostmarke ali vsaj ožji znanci iz zamejstva. Njim v čast moram omeniti, da se vedejo popolnoma korektno, prav posebno pa še poudarjam, da

s svojo nošo niti najmanj ne izzivajo. Naši po sili Nemci se pri njih naj počue, kako se je treba vesti. Ker vse tako radi posnemajo, naj jih posnemajo tudi v tem.

K nam prihaja večkrat neki tuj gospod, ki zvalja naše delavce ilegalno preko meje. Ti reveži, ki so nas sedli, skušajo seveda, da pošljejo svojem na naši strani trdo prisluženi denar. Seveda zopet ilegalnim putem. Trgovec Hartvig Schober jih je dobro izkoriščal. Na meji je prevzemal marke in jih nato za sramotno nizko ceno oddajal svojcem izseljencev. Z markami je nato šel preko meje in jih tam za popolno ceno zamenjaval ter pri tem zaslužil več kot polovico. No, pa so nemški financarji za to izvedeli in ga pri prihodnjem poizkusu tiho tapstva z valutami zaprli. Bila je velika žalost, saj je eden od najhujših naših nasprotnikov. Če bi ga bile naše oblasti zaprle, bi bili vsi križi dol, govorilo bi se o zatiranju manjšine, tako je pa sedaj vse lepo v redu. Za domačine je šel na letovišče na svojo hubo. Želimo dolgo letovanje.

Na Muti je obrtnik, ki vajenca ni hotel sprejeti v uk, ker ta vajenec ni znal nemški. In ta obrtnik je bil izvoljen za predsednika obrtnega združenja za sodni okraj Marenberg.

Kakor znano, so gospodarska poslopja gradu Zupanz pogorela in je škoda nad 400.000 din. Hudobneži so to nesrečo po svoje izkoristili in ukrali te dni vse kokoši.

Prahu imamo kakor povsod drugod dovolj. Občina se bavi z mislijo, da nabavi škropilni voz. Potem naj se podaljša cestno razsvetljavo proti Vuhredu, pa bomo zadovoljni. Naročniki radia se pritožujejo nad slabo elektriko, pa bo tudi to boljše.

Sokolski praznik v Žalcu

V savinjski metropoli v Žalcu so včeraj nad vse slovesno otvorili veličastni sokolski dom, ki je eden najlepših v severnem delu Slovenije. Mogočno sokolsko trdnjavo so imenovali po Nj. Vel. kralju Petru II. Ves trg je bil v znamenju velikega sokolskega praznika. Že na predvečer so novo poslopje razkošno razsvetlili. Včeraj dopoldne je bilo razvitje naraščajške-

ga prapora, popoldne pa je bila slovesna otvoritev novega sokolskega doma. Ta svečani akt je opravil pokrovitelj prireditve v Žalcu in zastopnik Nj. Vel. kralja podpolkovnik Stefanovič iz Celja. Po ogledu sokolske trdnjave je bil uspel sokolski nastop ob udeležbi množice Sokolov in gledalcev.

Z DREVEŠA JE PADLA IN BILA NA MESTU MRTVA.

V Moravcih pri Mali Nedelji se je zgodila v sredo popoldne nenavadna nesreča. 15-letna M. Vičarjeva iz Senčaka pri Sv. Tomažu je šla k svojemu očetu Flohlu v Moravski vrh obirat jabolka. Stala je na visoki lestvi in obirala sadje. Nenadoma ji je spodrsnilo in je padla precej globoko na zemljo. Bila je na mestu

mrtva. Pri padcu si je namreč zlomila tilnik. Nenavadna nesreča se je hitro razširila med ljudstvom, ki sočustvuje z nesrečno rodbino. Pokopali so jo na pokopališču pri Sv. Tomažu ob veliki udeležbi občinstva.

O. Z zlomljeno roko je obležala nezvestna kolesarica Vogrinčič Karolina, ki se je vračala iz Kapelskega vrha domov ter po klancu navzdol ni obvladala kolesa. Zdravi se v bolnici v Murski Soboti.

Imela je ženica moža, ki je videl le na eno samo oko. Ko se je mož neke noči nenadoma vrnil, je imela žena vprav ljubčka v postelji. Prestrašena se je kmalu znašla. Skočila je naproti možu, mu položila roko na oči in vzključila:

— Ah, ljubi moj mož, ko bi ti vedel! Pravkar sem sanjala, da si spregledal na oba očesa...

Medtem je prebrisanka pomignila ljubčku, naj hitro skoči skozi okno, možu je pa dejala:

— Dragi, poskusi pogledati, da vidim, če so sanje resnične...

— Ah, kako sem nesrečen, zdaj vem, da me ne ljubiš!

— Kako moreš govoriti tako, se začudi dekle.

— Videl sem tvojo sliko pri ženitovanjskem posredovalcu.

— Nikar ne bodi žalosten. Tisto sliko sem mu dala že pozimi, ko si bil hudo bolan in sem mislila, da boš umrl...

Izak je na vse načine premišljeval, kako bi pridobil bogatega sosedo Abrahamo, da bi ga povabil na večerjo. Nekeč ga je ustavil in mu dejal:

— Veš kaj, Abraham. Če me povabiš na večerjo, pa ti povem, kaj je vredno od milijona din.

— Le pridi, drevi, pa gotovo.

Izak je prišel, se mustil in pil. Ne sirpen je Abraham čakal na prijateljevo odkritje, ki ga bo uporabil za svojo frakvino.

Osemdesetletni filozof Fontenelle je obiskal nekeželo zgodaj neko lepoticu, markizo. Ko so ji povedali, kdo je prišel, je markiza naglo skočila s postelje in sprejela filozofa.

— Vidite, mu je dejala, zaradi vas, gospod, sem vstala iz postelje.

— Da, je odgovoril galantni filozof, meni bi bilo mnogo dražje, če bi zaradi mene legla v postelj...

Ne pozabi naročnine!

MALI OGLASI

CENE MALIM OGLASOM: V malih oglaših stane vsaka beseda 50 par. najmanjša pristojbina za oglas je din 8.—. Družbe, preklic, dopisovanja in ženitovanjski oglaš din 1.— po besedi. Najmanjši znesek za te oglašje je din 10.—. Debelo tiskane besede se računajo dvojno. Oglasi davek enkratno objavo znaša din 2.—. Začetek za male oglašje se plačuje takoj pri naročilu, oziroma vpisati v pisnu skupaj z naročilom ali pa po poštni položnici na čekovni račun št. 11.409. Za pisemno odgovor glede malih oglasov se mora priložiti znamka za 3 din.

Razno

Sladkor v sipi za vkuhanje kakor prvovrstni kis za vlaganje vedno na zalogi

»KAVALIR« 7029—1

Najboljša kava pri »KAVALIR« 7028—1

NOGAVICE, KOPALKE kombineže, obleke-blogo, platno, volno itd. nudi »Mara«. Koroška 26. 7137—1

KLOBUKE vseh vrst doma izdelane, proti dežju impregnirane, kakor tudi čepice po konkurenčnih cenah dobite pri Babošek Vladko, klobučarstvo. Maribor, Vetrinjska ul. 5. Vsa popravila se sprejemajo pod garancijo za 10—25 din. 7120—1

SPREJMEM V IZDELAVO in popravilo raznovrstne tehtnice. Makso Kert, tehtničar, ključavničar. Maribor, Aleksandrova 19. 7254—1

TRAJNI KODRI vodno železno ondulacijo, beljenje in barvanje las prvovredno izdeluje salon Dobosič, Magdalenska ul. 33. 7266—1

IZBORNO VINO! Muškatin silvanec, renski rizling ter prima namizno vino sv. Peterčan po zmerni ceni dobite v gostilni »Prešernova klet« v Gosposki ulici. 7297—1

V Mariborskem tednu odlična novokletena vina po poljubni izbiri in zmerni ceni v ulici Kneza Koclja 5.

»PLZENSKI DVOR«.

A. SENICA Izborna kuhinja, senčnat vrt, salonsko kegljišče. 7300—1

MAKO-PERLO ki vpaja znoj, higienično izdeluje v barvah in nebeljeno. Dobi se v največji izbiri pri »Luna«, Maribor, samo Glavni trg 24. 7347—1

»EFKA« MIZARSTVO Franciškanska 12. Maribor, razstavlja tudi na letošnjem Mariborskem tednu. Se priložna za naročila stanovanjskih oprem. Korošec Franc. 7072—1

GOSTILNA se odda v najem. Studenti, Aleksandrova 5, pri Mariboru. 7406—1

Posesi

PARCELA z zasilnim stanovanjem in vrtom na prodaj. Hostejeva št. 21. Zg. Radvanje. 7391—2

NOVA HIŠA z velikim vrtom in sadonosni kom. cena 26.000 din. polovica na obroke. Direktni kupci vprašajo: Maribor, Meljska c. 22, Robek. 7393—2

PRODAM MALO POSESTVO v dobrem stanju. Vprašati: Gostilna Kranjc, Sp. Duplek. 7395—2

PRODANA SE 2 HIŠI

na periferiji Maribora, ena z dvema stanovanjema in velikim vrtom, cena 65.000 din, druga čisto nova 4 stanovanja in vrt 120.000 din. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Hiša«. 7401—2

Prodaj

LEPI OLEANDRI na prodaj. Gozdna ul. 4. Studenci. 7396—4

SPALNICO z eno posteljo, pisalno mizo, jedilno mizo in razno se prod. Tomšičeva 10-II. 7408—4

Stanovanje

V novi zgradbi se odda poceni

SOBA IN KUHINJA z vodovodom in elektriko v drugem nadstropju. Gosposvetska 44, Pobrežje. 7388—5

HALO! Najceneje kupite ves stavbeni in rezani les, policijski pe sek, apno, cement in kurivo pri Kršer, trg. Studenci. 7390—5

STANOVANJE soba, kabinet, kuhinja v Tomšičevem drev. se odda mirni stranki. Naslov v upravi. 7398—5

DVOSOBNO STANOVANJE s pritlikinami se odda v novi stavbi. Tržaška 1. bife Sramel. 7400—5

SOBO S ŠTEDILNIKOM oddam na Pobrežju. Vprašati Lovec, Glavni trg 4. 7407—5

Krasno dvosobno parketirano STANOVANJE z lepim vrtom se s 1. septembrom odda. Betnavska c. 23, bife. 7409—5

Službo dobi

MODISTINJA se takoj sprejme. Ponudbe pod »Samostojna moč« na upravo »Večernika«. 7283—9

SPREJME SE DEKLE ki je vajena nekoliko kuhe. Naslov v upravi. 7389—9

SLUŽKINJO pridno, od 20 do 30 let staro, ki se razume v kuhinji sprejme takoj gostinja »Liutomer«, Rotovski trg 8. 7403—9

Službo išče

STAREJŠA OSEBA išče mesto postrežnice pri manjši družini ali pa k otroku. Je pridna natančna in poštena. Naslov v upravi. 7397—10

Zgubljeno

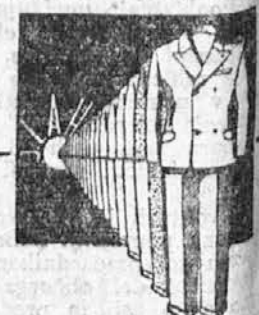
OSEBA katera ima možko kolo »Wanderer« št. 1120023 na shrambi, naj proti nagradi odda g. Lepoša, Aleksandrova cesta. 7394—11

Dopisi

Neuspeh v življenju

obrnite se na grafologa KARMAHA ki se odlikuje posebno z analizo človeškega značaja. Na strogo znanstveni bazi fologije in daje vsakemu nastopajoče dogodke pismenosti vse bodoče življenje. ske sprejema v Mariboru, tel. »Zamor« vsak dan od 9.—12. dop. in od 14.—19. Odgovarja tudi na došlo korespondenco. V Mariboru ostane do 10. avgusta.

Obleke, klobuki, pecila, pletenine itd. v konfekciji

Jakob Lak

Maribor Glavni trg 2

Velika izbica

dvokoles, otroških voz, žičkov, prevoznih tričikljev, šivalnih strojev, motorjev in prometne najceneje pri

»TRIBUNA« F. BATJEL, MARIBOR

Aleksandrova cesta 26 Telefon 26-14

Citajte »Večernik«